

ΑΡΧΑΙΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

A1

Έτσι, λοιπόν, εφοδιασμένοι (προετοιμασμένοι) οι άνθρωποι στην αρχή κατοικούσαν διασκορπισμένα, πόλεις, όμως, δεν υπήρχαν αφανίζονταν, λοιπόν, από τα θηρία επειδή ήταν από κάθε άποψη πιο ανίσχυροι από αυτά, και οι τεχνικές γνώσεις τους ήταν, βέβαια, ένας ικανοποιητικός βοηθός για αυτούς για ανεύρεση τροφής, ανεπαρκής, όμως, για τον πόλεμο με τα θηρία -γιατί δεν είχαν ακόμα την πολιτική τέχνη (την τέχνη για την οργάνωση της πολιτείας), της οποίας μέρος είναι η πολεμική τέχνη- επεδίωκαν, λοιπόν, να συγκεντρώνονται και να εξασφαλίζουν τη σωτηρία τους χτίζοντας πόλεις• όποτε, λοιπόν, συγκεντρώνονταν, αδικούσαν ο ένας τον άλλο επειδή δεν κατείχαν την πολιτική τέχνη, ώστε, αφού σκορπίζονταν (εδώ κι εκεί) πάλι, καταστρέφονταν. Ο Δίας, λοιπόν, επειδή φοβήθηκε για το γένος μας μη χαθεί ολόκληρο, στέλνει τον Ερμή να φέρει στους ανθρώπους τον σεβασμό και τη δικαιοσύνη για να υπάρχει ευπρέπεια στις πόλεις και να είναι (αυτά) συνεκτικοί δεσμοί φιλίας.

B1

Η φωτιά αποτελεί το θεϊκό μερίδιο που είχαν την τύχη, χάρη στην παρέμβαση του Προμηθέα να λάβουν οι άνθρωποι. α)Είναι θεϊκό γιατί το κατείχαν ως τότε μόνο οι θεοί, β)είναι επίσης θεϊκό γιατί οι άνθρωποι το απέκτησαν με θεϊκή παρέμβαση του Προμηθέα (ο οποίος ως Τιτάνας είναι και αυτός μέτοχος θεϊκής φύσης), γ)είναι επίσης θεϊκό γιατί, επιτρέποντας στον άνθρωπο να αναπτύξει πολιτισμό, του επέτρεψε κατά συνέπεια να αναγνωρίσει την ύπαρξη των θεών. Άλλωστε, η πρώτη και άμεση συνέπεια του δώρου της φωτιάς, σύμφωνα με τον Πρωταγόρα, είναι ακριβώς η εμφάνιση της θρησκείας.

Ο άνθρωπος λοιπόν, αφού απέκτησε μερίδιο συμμετοχής στη θεϊκή φύση μέσω της παρέμβασης του Προμηθέα που του δώρισε τη φωτιά, έγινε μέτοχος θεϊκών στοιχείων. Αυτό φαίνεται και από το γεγονός ότι ξέφυγε από την κατάσταση των άλλων όντων, μπήκε στο δρόμο του πολιτισμού και κυρίως αντιλήφθηκε την ύπαρξη των θεών, πίστεψε σ' αυτούς. Έτσι, έγινε το μόνο ον το οποίο ανέπτυξε θρησκείες και ήρθε σε «επαφή και επικοινωνία» με το θεό.

Επομένως, η θεία μοίρα είναι κυρίως το πυρ αλλά και η έντεχνος σοφία (οι τεχνικές γνώσεις), που έδωσαν στον άνθρωπο τη δυνατότητα να δημιουργήσει

τον τεχνικό πολιτισμό και να μεταβάλει την όψη της φύσης σαν «δημιουργός-θεός».

Για τους αρχαίους η φωτιά ήταν ένα δυναμογόνο φυσικό στοιχείο (και στη φιλοσοφία άλλωστε του Ηράκλειτου αναφέρεται έτσι ως **αείζωον πῦρ**). Επειδή το στοιχείο αυτό της φύσης έχει τόσο μεγάλη μεταμορφωτική δύναμη, θεωρήθηκε ως αποκλειστικό κτήμα των θεών, δηλ. στοιχείο της θεϊκής ουσίας και ένα από τα μυστικά της δύναμής τους. Γίνεται λοιπόν και πάλι κατανοητό ότι η κατοχή της φωτιάς κατέστησε τον άνθρωπο «συγγενή του θείου».

B2

Ο άνθρωπος συγγένεψε με τους θεούς από τη στιγμή που πήρε μέρος στο θεϊκό κλήρο (θεία μοίρα). Έτσι, έχοντας λάβει ο άνθρωπος θεϊκά δώρα, πίστεψε στην ύπαρξη των θεών και τους λάτρευε, αυτός μόνος από όλα τα άλλα είδη, τα οποία αγνοούσαν κάθε τέτοια ύπαρξη, αφού η φύση τους δεν ήταν προικισμένη με καμία θεϊκή μοίρα οπότε δεν είχαν καμία πνευματική συγγένεια με τους θεούς.

Μετά τη θρησκεία και τη γλώσσα γίνεται αναφορά στα επιτεύγματα του υλικού πολιτισμού, τα οποία ήρθαν να αναπληρώσουν τα κενά από τη διανομή που είχε κάνει ο Επιμηθέας και να ικανοποιήσουν τις βιοτικές ανάγκες του ανθρώπου. Έτσι, οι άνθρωποι έφτιαζαν «υποδέσεις», «στρωμνάς», δημιούργησαν «έσθῆτας», και κατασκεύαζαν σπίτια για να προστατεύονται από τους κινδύνους, ενώ άρχισαν να βρίσκουν τροφή από τη γη (είτε έτοιμη, είτε αναπτύσσοντας τη γεωργία) εξασφαλίζοντας την επιβίωση τους.

Ο Πρωταγόρας αναφέρει ότι οι άνθρωποι στα πρώτα στάδια της ζωής τους ζούσαν διασκορπισμένοι, πράγμα που καθιστούσε αδύνατη τη δημιουργία πόλεων και άφηγε τους ανθρώπους εκτεθειμένους στα θηρία. Βλέπουμε ότι αν και είχαν αναπτύξει ήδη έναν πολιτισμό (γλώσσα, θρησκεία, υλικές κατασκευές), ακόμα δεν είχαν συγκροτήσει κοινωνίες. Σίγουρα, φαντάζει περίεργο το ότι οι άνθρωποι έχουν οργανώσει θρησκεία, έχουν κατασκευάσει βωμούς, αγάλματα για τους θεούς, έχουν οργανώσει τον έναρθρο λόγο (πράγμα που υποδηλώνει ανάγκη για κάποια επικοινωνία, ανταλλαγή θέσεων, ιδεών κτλ.) και, όμως, ζουν ακόμα διασκορπισμένοι, χωρίς να έχουν συγκροτήσει κοινωνίες.

Με τον όρο τώρα «δημιουργική τέχνη» που χρησιμοποιεί ο σοφιστής εννοούνται οι τεχνικές γνώσεις δηλ. η έντεχνος σοφία, η οποία ήταν επαρκής για την κάλυψη των βιοτικών αναγκών όμως ήταν ανεπαρκής για την αντιμετώπιση των θηρίων. Για να αντιμετωπιστούν αυτά θα έπρεπε οι άνθρωποι να έχουν την πολιτική τέχνη (την τέχνη δηλ. της πολιτικής και κοινωνικής οργάνωσης) μέρος της οποίας είναι η

πολεμική τέχνη. Ο Πρωταγόρας δε μειώνει με τα λεγόμενά του αυτά την σημασία των τεχνικών γνώσεων (δηλ. τῆς ἔντεχνου σοφίας) απλώς, θεωρεί ως **ανώτερη όλων την πολιτική τέχνη** (εξάλλου αυτό είναι το αντικείμενο που διατείνεται ότι διδάσκει) και αναγνωρίζει ως αιτία καταστροφής των ανθρώπων και του αφανισμού τους από τα θηρία το γεγονός ότι δεν είχαν αναπτύξει αυτήν. **Η αξία της πολιτικής τέχνης βρίσκεται και στο ότι τμήμα της είναι η πολεμική τέχνη**, η οποία βοηθά τον άνθρωπο στο να προστατεύεται από τα θηρία. Είναι αλήθεια ότι **μόνο σε συγκροτημένα σύνολα, μέσα σε οργανωμένες κοινότητες ανθρώπων μπορεί να αναπτυχθεί η πολεμική τεχνική**. [Σύμφωνα με τη σημείωση του σχολικού βιβλίου δημιουργική τέχνη είναι η τέχνη των δημιουργών, δηλαδή των τεχνιτών· ο δημιουργός (< δῆμος + ἔργον) είναι αυτός που παράγει ένα έργο ωφέλιμο στον δήμο, στον λαό· στην κατηγορία των δημιουργών ανήκαν κατά τους ομηρικούς χρόνους οι μάντις, οι γιατροί, οι κήρυκες, οι οικοδόμοι κ.τ.λ.)].

Ο Πρωταγόρας στο σημείο αυτό καταθέτει την άποψη του σχετικά με την αιτία δημιουργίας των πόλεων. **Ο λόγος λοιπόν, που οδήγησε τους ανθρώπους στην κοινωνική συμβίωση υπήρξε η ανάγκη τους να προστατευθούν από τα θηρία και να ξεφύγουν από τον κίνδυνο αφανισμού τους**. Άρα, ο Πρωταγόρας, όπως και άλλοι σοφιστές, θεωρεί ότι η ανάγκη, ο φόβος οδήγησε τους ανθρώπους στη συνύπαρξη και όχι η ίδια τους η φύση. Σύμφωνα με τα λεγόμενά του η πολιτική κοινότητα είναι προϊόν των δύσκολων συνθηκών που είχαν να αντιμετωπίσουν οι άνθρωποι και της αδυναμίας τους απέναντι στα θηρία· είναι ένα τεχνητό δημιούργημα (νόμφ, όχι φύσει), το οποίο εξυπηρετεί πρακτικούς σκοπούς.

Από το σημείο «*ὄτ' οὖν ἀθροισθεῖεν, ἡδίκουν ἀλλήλους ἅτε οὐκ ἔχοντες τὴν πολιτικὴν τέχνην, ὥστε πάλιν σκεδαννύμενοι διεφθείροντο*» γίνεται φανερό ότι μόνη της ἡ ἔντεχνος σύν πυρί σοφία ήταν ανεπαρκής χωρίς την πολιτική τέχνη για τη συμβίωση των ανθρώπων. Αυτό ήταν λογικό αφού η ανάγκη συνύπαρξης επιβαλλόταν μόνο από τον κίνδυνο των θηρίων. Αυτός ο κίνδυνος όμως και η επιθυμία αποτροπής του **δεν μπορούσε να εξασφαλίσει την κοινωνική συνοχή**. Αυτό θα συνέβαινε μόνο με την πολιτική αρετή, η οποία εμφανίζεται από το σοφιστή ως το μοναδικό μέσο διάσωσης των ανθρώπων. Χωρίς αυτήν οι άνθρωποι είναι καταδικασμένοι να αφανίζονται είτε από τα θηρία, είτε από την αλληλοεξόντωσή τους.

Μετά την παρέμβαση του Προμηθέα για τη σωτηρία και επιβίωση του ανθρώπινου γένους **παρεμβαίνει τώρα και ο Δίας αναλαμβάνοντας να σώσει το ανθρώπινο**

γένος από τον κίνδυνο του αφανισμού στον οποίο τον οδηγεί η έλλειψη της πολιτικής τέχνης. Εμφανές είναι ότι ο μύθος βρίσκεται στο κορυφαίο σημείο του. Εδώ, μπορούμε εύκολα να

Μέσω του Ερμή ο Δίας θα στείλει στους ανθρώπους ως δώρο δύο σημαντικά μέσα για την προστασία και σωτηρία τους: την αιδώ και την δίκη.

Τα δύο αυτά συναισθήματα κρίνονται απαραίτητα για κάθε πολίτη και συνιστούν μέρος της πολιτικής αρετής γιατί χάρη σε αυτά εξασφαλίζεται η εμπέδωση της πολιτικής ενότητας και της κοινωνικής αρμονίας.

Η αιδώς και η δίκη θεωρήθηκαν από τον Δία αναγκαίες προϋποθέσεις για να υπάρξει τάξη στην πόλη και συνεκτικοί δεσμοί φιλίας. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι βασική προϋπόθεση για να υπάρξουν δεσμοί φιλίας μεταξύ των πολιτών είναι η ύπαρξη πολιτικής ζωής και οργάνωσης. Δε δόθηκαν ως έμφυτα χαρακτηριστικά αλλά ως έννοιες, δηλαδή ως πρότυπα που έπρεπε να κατακτηθούν από τους ανθρώπους με τη λογική τους και με τον προσωπικό τους αγώνα.

Μέσω της απάντησης του Δία προς τον Ερμή ο σοφιστής προβάλλει την άποψη του ότι την πολιτική αρετή την έχουν όλοι. Ο Δίας, δηλαδή, δίνει εντολή στον Ερμή να δώσει την αιδώ και τη δίκη σε όλους τους ανθρώπους και όχι μόνο σε λίγους γιατί οι δυο αρετές - η αιδώ και η δίκη - είναι δώρα που δεν πρέπει να περιορίζονται σε ορισμένους μόνον εκλεκτούς, όπως συμβαίνει με τις άλλες τέχνες αφού χωρίς αυτές δεν μπορούν να υπάρξουν πόλεις. Ο σεβασμός και η δικαιοσύνη θεωρούνται βασικές ιδιότητες που θεμελιώνουν την πολιτική συγκρότηση της κοινωνίας. Εάν ο άνθρωπος δε διαθέτει αυτά τα στοιχεία δεν μπορεί να αποκτήσει πολιτική συνείδηση και να οργανώσει μαζί με τους άλλους αρμονικά κοινωνικά σύνολα. Οπότε η συγκρότηση πόλεων καθίσταται αδύνατη και η διάλυση της κοινωνίας αναπόφευκτη.

B3

Με τη ρητή και μάλλον υπερβολικά σκληρή αυτή εντολή του Δία να επιβληθεί νόμος, σύμφωνα με τον οποίο όποιος δε θα συμμετέχει στην αιδώ και τη δίκη, θα πρέπει να θανατώνεται ολοκληρώνεται ο μύθος του Πρωταγόρα. Η απολυτότητα του Δία και η επιβολή αυτού του σκληρού νόμου δείχνει την επιτακτική ανάγκη να διαθέτουν όλοι οι άνθρωποι την αιδώ και τη δίκη για να υπάρχουν πόλεις. Φυσικά, η θανατική ποινή φαντάζει πολύ σκληρή, αποδεικνύει όμως πόσο καταστροφική μπορεί να είναι για μια πόλη η ύπαρξη ανθρώπων αναιδών και αδίκων.

Παράλληλα γίνεται φανερό ότι ούτε και ο Δίας δεν μπορεί να εξασφαλίσει την καθολικότητα στους ανθρώπους των δυο αυτών αρετών, μια και δεν αποτελούσαν μέρος της αρχικής φύσης τους γι' αυτό προσθέτει ότι όποιος αποδειχθεί ανίκανος να τις αποκτήσει, πρέπει να θανατώνεται. Στο σημείο αυτό δημιουργείται μια απορία: αφού ο Δίας δίνει σε όλους τους ανθρώπους την αιδώ και τη δίκη, πώς στη συνέχεια γίνεται αναφορά για τιμωρία αυτών που δεν τη διαθέτουν; Στο ερώτημα αυτό μπορούμε να απαντήσουμε ως εξής: η αιδώς και η δίκη δεν είναι έμφυτες στον άνθρωπο, αφού γνωρίζουμε ότι δεν τους δόθηκαν τη στιγμή της δημιουργίας τους. Προέκυψαν από τη μετέπειτα επέμβαση του Δία ο οποίος δεν έκανε εμφύτευση αυτών των αξιών στην ανθρώπινη φύση αλλά μια παρέμβαση για να προτρέψει τους ανθρώπους να υιοθετήσουν αυτά τα δύο στοιχεία. Όταν λοιπόν ο Δίας βλέποντας την πορεία των ανθρώπων, συμπεραίνει ότι χρειάζονται την αιδώ και τη δίκη για να μην αφανιστούν τότε δίνει ρητή και απόλυτη διαταγή να τις έχουν όλοι οι άνθρωποι. Αν αυτοί παραβούν αυτή την εντολή και δεν τις κάνουν στοιχεία του χαρακτήρα τους, τότε θα πρέπει να τιμωρηθούν με την εσχάτη των ποινών.

Αξιοπρόσεκτος είναι ο παραλληλισμός του ανθρώπου που δε μετέχει στην αιδώ και τη δίκη, με αρρώστια για την πόλη. Ο μη κάτοχος τους δεν είναι απλώς «ελλιπής» πολίτης, αλλά νόσημα της πόλης, άρρωστο κύτταρο της και ως τέτοιο πρέπει να εξοντώνεται, ώστε να μη διαδοθεί η αρρώστια και στην υπόλοιπη πόλη. Με τα λόγια αυτά ο Πρωταγόρας θέλει να τονίσει την επιτακτική ανάγκη για όλα τα μέλη μιας κοινωνίας να έχουν συμμετοχή στην αιδώ και τη δίκη. Με αυτό προετοιμάζει την άποψη του ότι όλοι πρέπει να έχουν συμμετοχή στην αρετή. Η πεποίθηση του Πρωταγόρα να αφανίζεται όποιος δεν διαθέτει τα δυο προηγούμενα στοιχεία της αρετής φανερώνει την υψίστη σημασία που δίνει σ' αυτά για τη συγκρότηση και τη διατήρηση της πολιτείας. Η συμπεριφορά αυτή βέβαια προς τα νοσηρά μέλη της κοινωνίας είναι απάνθρωπη. Ο Πρωταγόρας, λοιπόν, ξεκινά την προσπάθειά του αυτή στο μεταφρασμένο απόσπασμα θέτοντας το εξής ως δεδομένο: για να υπάρξει πόλη πρέπει να υπάρξει πολιτική αρετή. Χωρίς αυτήν δεν μπορεί να σταθεί συγκροτημένη πόλη. Επομένως, αν κάποιος δεν τη διαθέτει, θα πρέπει με παραινήσεις και τιμωρίες να διορθώνεται κι αν αυτό δεν είναι δυνατό να συμβεί τότε θα πρέπει αυτός να διώκεται από την πόλη ή να θανατώνεται. Επομένως, αφού την πολιτική αρετή είναι αναγκαίο να την κατέχουν όλοι και αν αυτός που δεν τη διαθέτει κινδυνεύει να τιμωρηθεί με την εσχάτη των ποινών είναι δυνατόν οι ενάρετοι άνδρες να δείχνουν ενδιαφέρον για όλες τις άλλες τέχνες και γνώσεις και να αδιαφορούν για τη διδασκαλία της αρετής των παιδιών τους;

Επίσης, ο Πρωταγόρας στο μεταφρασμένο απόσπασμα καταλήγει στο συμπέρασμα του συλλογισμού του, το οποίο είναι ότι δεν υπάρχει περίπτωση οι αγαθοί άνδρες να μην ενδιαφέρονται για την αρετή των παιδιών τους. Μάλιστα, στην προσπάθειά του να συμπεράνει ότι οι ενάρετοι άνδρες μαθαίνουν στα παιδιά τους την αρετή τονίζει πόσο παράδοξο θα ήταν να πιστέψουμε ότι οι ξεχωριστοί αυτοί για την αρετή τους άνδρες αδιαφορούν να τη μεταδώσουν στα παιδιά τους. Σε αυτό το συμπέρασμα καταλήγει λόγω της αυστηρής τιμωρίας που επιβάλλει η πολιτεία σε όσους παραμελούν την πολιτική αρετή. Αφού αυτή λοιπόν, είναι η βασική προϋπόθεση για την ύπαρξη μιας πόλης και αφού οι ενάρετοι άνδρες δείχνουν ενδιαφέρον για τη μόρφωση των παιδιών τους σε όλες τις δευτερευούσης σημασίας γνώσεις των οποίων η μη κατοχή δεν επισύρει τιμωρίες που μπορεί να φτάσουν μέχρι και το θάνατο, όπως η μη κατοχή της πολιτικής αρετής, τότε είναι αδιανόητο να αδιαφορούν οι αγαθοί άνδρες για τη μόρφωση των παιδιών τους στο θέμα αυτό.

Αυτό φαίνεται επίσης στο χωρίο «είναι το πράγμα αυτό διδακτό... με κάθε δυνατή επιμέλεια!» όπου ο Πρωταγόρας μας επαναλαμβάνει το πόσο παράδοξο θα ήταν οι έξοχοι πολιτικοί άνδρες να μη διδάσκουν στα παιδιά τους την πολιτική αρετή γνωρίζοντας μάλιστα τις ποινές που επιβάλλονται σε όσους δεν είναι ενάρετοι. Η απουσία της ηθικής διαπαιδαγώγησης των παιδιών που έχει ως αποτέλεσμα την απόκτηση της πολιτικής αρετής είναι δυνατόν να επισύρει ως ποινή το θάνατο, την εξορία, τη δήμευση της περιουσίας τους και τη συνολική καταστροφή του οίκου τους. Παρατηρούμε τη σκληρότητα των ποινών που υπήρχαν εκείνη την εποχή. Η θανατική ποινή ήταν σε ισχύ και μάλιστα επιβαλλόταν πολύ συχνά και όχι για πολύ μεγάλα εγκλήματα. Η εξορία ήταν μια επίσης συνηθισμένη τιμωρία, η βαρύτητα της οποίας είναι πολύ μεγαλύτερη από αυτή που μπορούμε να αντιληφθούμε σήμερα επειδή στην αρχαιότητα ο πολίτης ήταν ταυτισμένος με την πόλη του και ο διωγμός από αυτήν ισοδυναμούσε με ύψιστη ταπείνωση και δυστυχία. Κατανοεί επομένως κάποιος από τα ανωτέρω, τον λόγο της επιβολής της θανατικής ποινής σε όσους δε μετέχουν στην πολιτική αρετή καθώς και την σπουδαιότητα – ανάγκη μετοχής όλων στην πολιτική αρετή.

B4

- α. Σωστό
- β. Λάθος
- γ. Λάθος
- δ. Σωστό
- ε. Λάθος

B5

λοχαγός	: ἄγοντα / συναγωγοί
ἀγαλλίασις	: ἀγάλματα
θρέψις	: τροφάς, τροφήν
βαθμῖς	: βωμούς
ἄφιξις	: ἰκανή, ἰκανός
ὄχυρός	: μετέσχε / εἶχον / ἔχων / μετεχόντων / ἔχοντες / μετέχειν
διάδημα	: ὑποδέσεις
νεογνός	: γένοιτο / συγγένειαν
ὀλέθριος	: ἀπώλλυντο / ἀπόλοιτο
δεισιδαίμων	: δείσας

ΛΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ**Γ1**

Τέτοιες λοιπόν ήταν οι ναυτικές δυνάμεις των Ελλήνων, αυτές που έγιναν και στα παλαιά χρόνια και αργότερα. Απέκτησαν όμως πολύ μεγάλη δύναμη όσοι κατείχαν αυτές (τις ναυτικές δυνάμεις) και με την αύξηση των εσόδων τους και με την εξουσία πάνω στους άλλους. Γιατί, κάνοντας επιδρομές στα νησιά, τα υπέτασσαν και ιδιαίτερα όσοι δεν είχαν αρκετή γη. Στη στεριά αντίθετα, πόλεμος δεν έγινε κανένας από όπου να δημιουργήθηκε μία σημαντική δύναμη σε κάποιους. Όλοι οι πόλεμοι όμως, όσοι και έγιναν, ήταν για τον καθένα προς τους γείτονές του και οι Έλληνες δεν έκαναν επεκτατικές εκστρατείες μακριά από τη χώρα τους για να υποτάξουν άλλους. Επίσης δεν είχαν προσχωρήσει στις ισχυρότερες πόλεις, ως υπήκοοι ούτε πάλι οι ίδιοι έκαναν κοινές εκστρατείες ενωμένοι σαν ίσοι με ίσους.

Γ2.

ἦν	: ἔσται
ἐλαχίστην	: ἐλάττωσι(ν)
προσσχόντες	: πρόσσχωμεν
ἐπιπλέοντες	: ἐπιπλεῖτε
κατεστρέφοντο	: κατεστράφθω
μάλιστα	: μάλα
διαρκῆ	: (ὄ) διαρκές
ἐκδήμους	: ἐκδήμοις
οὐδεῖς	: οὐδεμιᾶς
ἐξῆσαν	: ἐξελθεῖν

Γ3α.

- τὰ ναυτικά : Υποκείμενο του ρήματος ἦν (αττική σύνταξη)
- αὐτοῖς : Αντικείμενο στην μετοχή προσσχόντες
- ἄλλων : Ονοματικός Ετερόπτωτος προσδιορισμός ως γενική αντικειμενική στο ἀρχῆ
- ἐπὶ καταστροφῇ : Εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει τον σκοπό στο ρήμα οὐκ ἐξῆσαν
- ὑπήκοοι : Επιρρηματικό κατηγορούμενο του τρόπου στο εννοούμενο υποκείμενο του ρήματος ξυνειστήγεσαν

Γ3β.**Α' τρόπος (ειδική πρόταση) :**

Ἄπαντες γινώσκουσι ὅτι ἰσχύν δέ περιεποιήσαντο ὅμως οὐκ ελαχίστην οἱ προσσχόντες αὐτοῖς

Β' τρόπος (ειδικό απαρέμφατο) :

Ἄπαντες γινώσκουσι ἰσχύν δέ περιποιήσασθαι ὅμως οὐκ ελαχίστην τοὺς προσσχόντας αὐτοῖς

Γ' τρόπος (κατηγορηματική μετοχή) :

Ἄπαντες γινώσκουσι ἰσχύν δέ περιποιησαμένους ὅμως οὐκ ελαχίστην τοὺς προσσχόντας αὐτοῖς